

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :	Pretulu insertiunilor :	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " " j. a. 3 „ 50 „		

Epistolele unui parochu betranu.

V.

Iubite Nepóte!

Suntu vr'o 4—5 luni, decand si noi avemu arendatoru de regalie in comuna; nu crede cà pana acuma n'ar fi fostu de acest'a, adevèrulu e cà celu de pana acuma erá unu crestinu din comuna, carele inse scapà dela acést'a, de óra-ce n'a potutu concurá cu Moise, platindu acest'a indoita arenda proprietariului. — Nu potu negá, mie nu mi-a prea placutu intrarea acestui fiu alui Israilu la noi in comuna, nu pentrucá dóra asiu fi netolerante; ci numai pentrucá sciamu, cà trebile nóstre comunali au se se schimbe. — Mitru Grecului, fostulu arendatoru erá necajitu, cà a scapatu de arenda, dar in fine densulu si-facuse calcululu, si mai multu n'a potut oferi posesorului, pentrucá sciá cà mai multu nu póte fara perderea sa. Se mangaiá, cà noulu arendatoru are se bancroteze cu arend'a urcata. Moise inse inca si-facuse calcululu, si densulu se bucurá, cà dupa a lui socotéla — are se-si faca frumóse venite in comuna. Eu nu me poteamu mangaiá cu calcululu lui Mitru tocmai déca s'ar si realisá elu, càci cugetam — pana un'a, pana alt'a — poporulu se dedá cu beutur'a. si deci stricatiunea odata intrata, cu greu se va potea sterpi.

Asia s'a si intemplat.

Moise maresce localulu birtului, lu-mobiléza cu scaune si cu mese, vinde vinarsu (rachi) si de prune si de bucate si de comina, din fiacarele câte de dóue feliuri: mai scumpu si mai ieftinu; vinde vinu nou si vechiu si nu se indostuléza cu atát'a, ci se pune si da dobasiului comunalu unu litru de rachi ca se publice in tóte respanthiele stradelor, cà la densulu, adeca la Moise se póte capatá rachi, cu 10 cruceri litrulu, apoi beuturi dulci, liquere, rosoglii s. a.

tóte cu pretiuri bagatele. Poporulu incepe a cunosce birtulu; fiacarele, care intra — e primitu de Moise cu dragoste, nu-i gasesce locul. Inventatoriulu (nu celu de astadi) de abia se terminá óra scólei, alergá cu camisiulu lungu si densulu la birtu si intretienea ómenii cu cantari si tandalitari. — Candu mergeamu la biserica, vedeamu totdeuna câte 2—3 ómeni in birtu, candu iesiamu — vedeamu câte 9—10, dupa amédiadi si mai vertosu sér'a — birtulu plinu, candu apoi si Tóderu orbulu de comun schintionea cu laut'a la doine. — Lui Moise i merge bine. De e mortu in comuna, se aduce dela elu beutura pentru priveghiu, pentru gropasi, pentru cei cari cioplescru crucea si sicriulu si pentru pomana; de se face claca — rachiulu se aduce cu butea dela elu; Moise e bunu, dà pe asteptare, nu cere banii indata ca Mitru Grecului. — Reulu a intratu in comuna, omu va fi cine-lu va scóte, si stricatiunea a intratu pe nesciute ca furulu. Nimenea nu a observat'o dintre poporeni, ba — ce e mai multu — densii nici nu recunoscru cà priu imbratisiarea birtasiului — si mai pe urma densii voru se o patiésea. Semtiamu cà me impovara greumentulu responsabilitatii pentru turm'a mie incredintiata.

M'am hotaritu se incepu a dá navala asupra beuterei, a me luptá cu torentele. M'am incuiatu in chilía, ca se me pregatescu cu o cuventare potrivita pe duminec'a ce urmá, si deci am lasatu vorba prin preutés'a cà penfru nimeana nu sum acasa, ca nu cumva se fiu conturbatu. M'am pusu deci la mésa, mi-facu dóue pene bune, ieau papiru câteva cóle, inmoi pén'a in negréla si de dóue si de trei ori, de scristu inse nu potu scrie nemicu — nu cà dóra n'asiu avea idei, ci chiar pentrucá erau multe si eu iritatu, nu sciamu de unde se incepu, si cum se continuu ca se fie bine. Astféliu fragmentandu-mi mintea, audu o tivlitura de fémee, carea fugea

spre cas'a parochiala; dens'a strigá si se vaerá de doreri, si audu din chilía, cum se plange catra preutés'a, câtu de reu a batut'o barbatulu pentrucà acest'a a venitu bétu din birtu si dens'a l'a dojanitu pentruca prepadesce agonisé'l'a casii. Preutés'a se silesce a o liniscí — verosimele ca se potu eu lucrá in pace, mai dicendu-i se vina mai tardiu, pe candu voiu fí acasa, dar mie mi-paraia bine de vorbele ei, pentruca mi-le insemnamu ca se le alcatuescu in predica. Vorbile ei mi-eraiu chiar binevenite de introducere; candu vorbiá despre arendasiu, vorbiá din adanculu inimii mele. — Inceputulu cuventarii e gata dara — si eu insumi me misicamu, candu ceteamu acestu inceputu, intr'atát'a mi-a succesu a zugraví o trista urmare a betiei. — Unu lucru ca se fia bunu, nu trebue facutu in pripa — socoteamu in mine, si me sculaiu de pe scaunu dar n'am iesitu din chilía ca se nu facu de mintiuna pre preutés'a naintea femeii — si bine amu facutu, càci in minutulu acest'a — barbatulu femeii batute cu unu altu tovarésiu alu seu tienendu-se pe dupa capu si cantandu si chiuindu de alungulu stradei, se apropia de cas'a mea — verosimele se-si cerce femeia fugarita. Preutés'a avú atát'a minte, de iesi in pórtá si li spuse cà nevast'a nu e aici, si astfeliu preutés'a avendu respectu de betivi, si betiia de preutés'a, — pe langa tóta beti'a lor, se indepartara cu cinste cuvenita, pana candu de li iesiam eu in cale, póte cà nu m'asiu fí potutu stepaní, si se esciau póte neplaceri, inca dóra de cele cu códa. Noroculu fú in preutés'a. De multe-ori ca si acuma m'am convinsu, cà ce bunatate a facutu Ddiu omului dandu-i lui muere dupa sine! — Sberaturile ómeniloru beti inca minmultira materialulu cuventarei.

Femeia batuta de abia se indeparta din curtea parochiala si eu de abia iesu la ivéla, candu éta unu baiatu cam de 14—15 alérge in ruptulu capului catra locuinti'a mea si ajungendu nici nu-i vine in minte, a dá binetie ci de-adreptulu me invita se mergu se cuminecu pre tataluseu cà e bolnavu de ieri si astadi móre. Grabescu si eu spre cas'a bolnavului, dar ce se vedi! — bolnavulu nu e in stare d'a se cuminecarea. — Densulu adeca ieri a beutu, de atuncia i-e tótu reu, nu te poti apropiá de elu, tivlesce, ramnesce din suspinarea animei sale; eu comandu a i-se torná lapte dulce pe gura cà s'a aprinsu vinarulu (otrav'a) in elu. — Poftimu arendasiu!

Venindu catra casa, diindeparte audu cante-culu si chiuitur'a ómeniloru beti in birtu, cari in locu d'a iesi la campu, perdu diu'a intréga in beutura cheltuindu-si banii, stricandu-si omeni'a si sanatatea.

Pe fie-care dina me convingu eu despre anomaliele aceste si deci sum incarcatu — dorere!

— sum prea bine provediutu cu materialu de predica pe duminec'a ce urm'a.

M'am si pusu la lucru; in viéti'a mea — de-si nu multe — dar totusi am facutu câteva predici de multe ori cu focu cu insufletire candu adeca eram petrinsu de tem'a ce mi-luasem, a uneori — cu dorere si amaratiune, cand mi-immormentamu vre-unu poporénu bravu si credintiosu; foculu oratoricu inse nici odata nu m'a incalditu ca si in lucrarea cuventarei acesteia; me consterneam, ardeam chiar de câte ori mi-vinea in minte vre-o fapta scandalósa pornita din uritiosulu pecatu alu betiei, mi-succese dreptaceea a face o predica la locu, fara frase si totusi cu emotiuni, — fara termini alesi, totusi interesanta, fara a contá dovedi indepartate totusi convingatória; stau bunu, nu adormu poporenii la audiulu ei. — Ti-asiu tramite-o Iubite Nepóte si DTale ca se o publici in fóia póstra a preotiloru, dar me temú cà se va afía unu cutare preotu teneru si va face mai uritu cu mine de câtu capelanulu Trifonu Militariu cu profesorul Simeonu Popescu. Mai uritu, pentrucà „Pneuma“ (pnevma, to pnevma) si Ddiu mai scie cum se numesce e unu opu sciintificu, pre carele chiar pentrucà e pre sciintificu pana acuma nu-lu intielege nime afara de autoru si critisatoriu, dar vedu cà si dinsi s'au incaieratu bini-sioru, — panacandu predic'a mea serman'a ar umblá din gura in gura si ar intielege-o si celu de pe urma clientu alu arendasiului si ar dá in ea. — De tramisu ti-o potiu tramite *) pentrucà dupa-ce am invetiat'o de-arostulu bine, am si dis'o duminec'a trecuta fara sminta si cu focu; despre resultatu te voiu incunoscintiá in epistol'a cea mai deaprópe.

Si pana atuncia salutare!

Statu'a lui I. Heliade Radulescu.

Sambat'a trecuta s'a desvelitu in Bucuresci cu mare pompa statu'a lui I. Heliade Radulescu. Cu acésta ocaziune sa'u pronunsiatu mai multe discursuri si sa'u depusu o multime de coróne. In cele ce urméza inregistramu discursulu de deschidere pronunsiatu de Dlu B. P. Hasdeu:

Domnii mei!

Unu accidentu nenorocitu impiedica pe principele Dimitrie Ghic'a d'a deschide in persóna acést'a solemnitate, dar aspiratiunile, dorintiele urarile ilustrului barbatu sunt aci cu noi. Eu unulu din parte-mi, regretând o vina dorere de-a nu-lu vedea in fruntea acestei serbari nationale, me grabescu in acelasi

*) N'ar stricá déca ni-ai tramite-o; déca te-ar si critica cinev'a apói te bucura, cà acést'a nu se face ómeniloru de rendu; de altmintrea numai altu reu se nu ni dee Ddiu. Red.

timpu a-i areta o calda **gratitudine** pentru distinc-tiunea ce mi-a facutu d'a me insarciná in locu-i cu onorurile unei dile atât de frumoase.

Initiativa acestui menumentu se datoresce unui comitetu, constituitu la 1872 supt presiedintia prin-cipelui Dimitrie Ghica, avendu de secretariu pe d. Sava Siomescu, de casieru pe d. St. Ioanid, de mem-brii pe d-nii C. Boerescu, M. Cogalniceanu, T. Aman, G. Cantacuzino, P. Aurelian, D. Bratianu, Scarlat Cretulescu, A. Odobescu, C. Esarcu, N. Grigorescu, T. Mehedintianu si acela care ve vorbesce.

Multiamita publicului, care a respunsu cu rivna prin supt-scriptiuni la apelulu comitetului, multia-mita in mare parte principelui Dimitre Ghica, pu-rurea gata a imbratisia si a impinge inainte ori-ce mare ideia nationala; éca-ne in fatia dorului inde-plinita, in fatia acestui monumentu esitu din dalta artistului Ferrari de la Roma, in fatia acestei statue in care se casatorescu ast-felu, unite intr'unu blocu de piétra, geniulu Italiei cu geniulu neperitórei co-lonie romane de la Dunare.

Acésta dare de séma terminata dinaintea usii sanctuarului, lasati-me acum unu momentu se-mi re-culegu impresiunile, cugetarile, simtiemintele; se le ceru, pentru a desparti grâulu de neghina; se le im-pacu unele ou altele; in sfârsitu, se scaparu din ele ó scantaie, o singura scanteie, la lumin'a careia se ve introducu in templu.

Solemnitatea e deschisa...

Domnii mei,

Acésta marmura reproduce pe elu. Nu-lu voiu numi: elu n'are nume. Poeticulu graiu alu santei scripturi dicea Creatorului: *Iehova*, adica „celu ce esista,” fiind-ca in natura intréga Creatoriulu e pretutindeni si nu se afla nica-iuri afara din natura. Ei bine, ori-ce mare omu alu unei natiuni, creatoru intr'o sfera mai restransa, este si elu *Iehova*, este „celu ce esista,” e sintesa unei epoce, e fara indi-vidualitate, fara nume.

Elu a traitu, dar nu voiu face biografia lui, căci o privescu scrisa dinaintea mea: fiacare cap — unu caventu, unu accent — fiacare inima. Microcosm alu unei generatiuni care se mai continua in gene-ratiunea deasta-di dupa cum generatiunea d'astadi se continua in generatiunile ulterióre, biografi'a lui sunteti voi toti, căti ati venitu aci aducendu-i cunune de lauri. Biografia lui suntu acesti reprezentanti ai presei, elu parinte alu presei romane; biografi'a lui sunt acesti dascali si scolari, elu anteiulu nascutu alu invetiamentului romanescu; voi tipografi, voi li-brari, voi barbati de carte, sunteti biografi'a lui, elu tipografu, elu libraru, elu renascetoru alu presei si poesiei romane dupa o seculara amortire. Dintr'o mica radacina a crescutu unu maretiu arbore: acestu arbore este biografi'a radacinei.

Sunteti unu maretiu arbore, da. Ense acestu arbore, ori cât de maretiu, nu se va vesteji elu óre, când se va usca radacin'a-i cea mica, dislipindu-se de tulpina, séu rodiend'o viermele? Ea trebnie mereu adapata, ferita de secure, aperata de dusmania, nu-trita printr'unu nou sucu de viétia; si acestu sucu de viétia, fara care piere radacin'a ducendu cu sine in peire intregulu arbore, este — recunoscinti'a. O natiune ingrata catra ómenii cei mari ce au lucratu s'o inaltie, este o natiune fara radacina, o natiune, mórta, o natiune care se sinucide. Nebuna, ea n'a sciutu se fia nici macar egoista!

Pentru unu poporu, a iubi pe ómenii sei cei mari este a se iubi pe sine-si. Unu individu, fia cât de genialu, e omu mare numai atunci când ajunge a fi prisma tuturor; numai atunci când o intréga so-cietate, cu tóte ale sale, se simte ogliudita intr'ensulu, intr'ensulu se iubescu pre sine-si. Intr'unu cap — cuintesentia a mii de capete, tóte sufletele — intr'unu sufletu. In bine si chiar in reu, o neputinciósa multi-plicitate a poporului devine astfe-lu o formidabila unitate prin omulu celu mare, si — devenindu o for-midabila unitate — póte se mérga inainte. Nu lui dar ii aducemu noi prinósele nóstre, ci ni le adu-cemu none insi-ne. Noi am fost elu si elu a fost noi intr'unu lungu periodu din viétia nóstra nationale.

Sunt acum noua ani, totu eu am cuventatu la inmormentarea lui. Acum vorbescu la reinviere. Acolo, in fatia cadravului, in omulu celu mare priviamu pe omu cu tóte ale omului. Deatunci, departarea a stersu menuntimile, a rotanjitu conturul, a ascunsu vaile dintre dealuri, a legatu totalitatea intr'o gran-diósa perspectiva. Caut pe omu si nu-lu mai gasescu dar vedu ceva mare...

Acésta marmura reproduce pe elu. Nu! Ea este muntele Tabor: pe care se opera Transfigura-tiunea. Trasurile umane se subtiaza, se netezescu, se purifica din ce in ce, strepunse cu valuri de lu-mina; si in loculu omului pe care l'ati cunoscutu, voi apostoli ai profetului, priviti o aparitiune supra-naturala, unu gigantu, unu semidieu, o sublima le-genda din mitologia poporului romanu.

Se ne inchinamu!

Observari critice

de **Trifon Militariu**, capelanulu bisericii gr. or romane in Fatulu nou, sanpra opului compus de zuviosulu parinte ierodiacon Simeon Popescu si intitulatu „*Pnevma in Nicéno-Constantinopolitanum*.”

(Continuare.)

Inainte de tóte constat, că nime nu sustiene că Duchulu celu sfântu a invinsu pre satana. Iisusu a fostu invingatorialu inse cu asistinti'a sfântului duchu precum am amintitu deja mai nainte; iara la *ad b₁*) am adausu că dupa indegetarile S. Evangelisti, aceea asistintia se pare că n'a fostu pasiva, ci activa. Inse Dlu autoru si acést'a nu admite, căci si acést'a ar involve o degradare a fetieloru din S. Treime. Dlu autoru nu admite nici lucrarea Fiului prin S. Duchu, nici a s. Duchu prin Fiulu, deoarece dice pre pagina 33 ad Nr. 4: Canda s'ar sustienea că Duchulu sfântu a lucratu prin Iisusu, sau că Iisusu a lucratu prin Duchulu sfantu, *s'ar degradá sau Iisus sau Duchulu sfântu la gradulu de instrumentu.* E interesantu, că Dlu autoru aduce seutinti'a acést'a in unu casu, unde Christosu are de lucru iarasi cu Satana, si unde ca si aici iarasi n'au lucratu singur Christosu, ci cu ajutoriulu S. duchu, anume la teestul din S. Ev. Matei cap 12 v 28: „Iara daca eu cu *duchulu lui Ddieu* scotu dracii, a ajunsu dara la voi imparati'a lu Ddieu.” Pre acestasi duchu lu-numesce S. Ev. Matei in versulu (31) urmatoriu simplu: duchulu (tó pnevma) iara in celalaltu versu (32.) duchulu sfântu (to pnevma to agion). In casulu acest'a numesce S. Ev. Mat, pre duchulu sfânt odata „duchulu lui Ddieu” (v 28), iara a doua óra simplu „duchulu” (to pnevma in vers 31).

Totu asia face S. Ev. Mat si in tecsturile de la acestu punctu, pre carele ilu tractamu acum. In cap. 3. v. 16 ilu numesce S. Ev. „*duchulu lui Ddieu*”, si in versulu urmatoriu cap 4 v. 1 iarasi numai simplu „*to pnevma*”. Dlu autoru inse sub pnevma teon din cap 3 v. 16 intielege pre duchulu sfantu ca persóna (vedi pagina 56 pt. 9); precandu sub pnevma din versu 1 cap 4 sustine ca n'are se fie intielesu duchulu celu sfantu ca persóna, ci altu ceva. Totu asia de neconsecventu procede Dlu autoru si in celalaltu locu amintitu aici adeca la versu 28 din cap 12 S. Ev. Mateiu. Aici sustine Domnia sa tocmai contrariulu si anume afirma Dlu autoru ca sub pnevma teon din cap 12 v 28 n'are se fie intielesu Duchulu celu sfantu ca persóna (vedi pagina 32), si ca „*to pnevma*” din acelasi cap v. 31 insamna tocmai pre duchulu celu sfantu ca persóna (vedi pag. 55. pt 8). Si de unde atatea contradiceri si atata neconsecintia din partea Dlui autoru? Acésta urméza de acolo, ca Dlu autoru a enunciatu odata sententi'a ca celu ce sustine ca Duchulu sfant lucra prin Christosu, sau acést'a prin acél'a comite blasfemie deórece prin afirmarea ca cele doue persóne divine lucréza una prin cealalta se degradéza si Iisusu (aici la cap 4 v 1) si duchulu celu sfantu (in cap 12 v 28) la gradulu de instrumentu. Sententi'a acést'a inse nu e bazata pre cercetari esacte, pentru aceea e si falsa, apoi insusi Dlu autoru se abate de la ea, cáci sustine in unu locu ca sub pnevma are se fie intielesu duchulu celu sfantu ca persóna, macar cá recunósce cá Iisus a lucratu cu ajutoriulu duchului celui sfantu.

Acestu locu e versulu paralele tecstului din S. Ev. Matei cap 12 v 31 si 32 de pre pagin'a 63 ad pt 11: Mat. Cap 12 v. 32, Marcu cap 3 v. 29: „iar cine va dice va huli in protiva to pnevmatos ton agion (duchului sfant) nu va fi iertatu.” Precum vedemu Iisusu, vorbesce de duchulu celu sfantu ca persóna, tocmai asia cum vorbesce despre sine, ca persóna. Elu vorbesce de duchulu celu sfant, ca de acél'a carele i-a dat puterea *ddieésca*, prin carea elu face minunile. Acum cându Fariseii iau acestu daru, aceasta putere *ddieésca* datu de duchulu celu sfantu dreptu daru alu lui Beelzebub, hulescu pre duchulu celu sfantu. Acést'a fiinduca ei *identifica darurile, ajutoriulu duchului sfantu* cu darurile, ajutoriulu lui Satanu.”

Precum vedemu din comentarea acést'a, Dlu autoru dice cá Christosu vorbesce de duchulu celu sfantu ca de acea persóna, carea i-a dat puterea *ddieésca*, prin carea elu face minunile. Si ca Christosu pentru aceea ii invenovatesce de crim'a hulei contra duchului sfantu, pentrucá ei (Farisei) *identifica darurile si ajutoriulu Duchului sfant* cu darurile, ajutoriulu lui Satan. Precum vedemu aici e verb'a de doue fetie divine, de Christosu si sfantulu duchu. Acum daca Christosu face minunile cu darulu si ajutoriulu duchului sfantu, cine e celu ce efeptuéza minunea, a cui e meritulu, alu lui Christosu sau alu duchului sfantu? Daca Christosu ar fi facutu minunea cu propria-i putere si fara ajutoriulu sfantului duchu, negresitu cá meritulu ar fi alu lui Christosu. Dar Christosu a facutu minunea, a scósu pre Satan din omu cu ajutoriulu, cu darul altei fetie divine, meritulu e alu sfantului duchu, fetiele lucréza un'a pentru alt'a, sunt degradate la gradulu de instrumentu si celu ce a sustienutu un'a ca acést'a e Dlu autoru.

Dar precum am disu deja mainainte, explicarea

data celoru 4 versuri de sub litera d) punctulu alu 2 nu s'a comisu blasfemie, si explicarea e corecta. Acum se aratamu si caus'a contradiciloru Dlui autoru, pre carea am atins'o deja.

Dlu autoru aplica consecintiele relatiuniloru omenesci si la tecsturile acele, unde e verb'a de persónele divine. Pre cât de diferita e natur'a omenésca de natur'a divina, atátu de diferita e si consecinti'a relatiuniloru ómeniloru ca persóne de consecinti'a relatiuniloru ce exista între Christosu si duchulu sfantu ca persóna a S. Treimi. Unu individu e de o natura, de o fiantia omenésca. Deosebirea persóneloru omenesci inse pre langa altele sta, cá nu sunt toti de aceasi demnitate, de aceasi putere fisica si spirituala, n'au toti numai o voie, si libertatea vointiei si actiunei loru sta independinta dela voi'a altoru persóne.

Cum stamu inse cu relatiunile persóneloru divine si cu consecintiele unitáti loru de fiantia? Respunsulu ilu aflamu in dogmatica ortodoxa, carea resolveva întrebarea de susu in urmatoriulu modu:

„Dogma despre unitatea fiintiei, si consecintiele acestei dogme.

Ddieu Tatalu, Ddieu fiulu si Ddieu duchulu sfantu se deosebescu între sine ca fetie; de dupa fiantia inse nu sunt 3 Ddiei, ci numai unu Ddieu, deorece tóte 3 fetiele au o natura divina. Din inventiatur'a acést'a despre unitatea fiintiei a fetielorn din S. Treime urméza de sine:

1. *Fiinti'a de fatia (asistintia) si nedespartibilitatea fetieloru.* In urm'a acestor'a fetiele nu sunt un'a fara de alt'a, ca nisce parti sau criterii ale Ddieirei, cari prin sumarea loru (luarea la olalta) ar face totalitatea divinitáti. O fatia se afla in cealalta in celu mai perfectu modu, nedespartita, dar si neamestecata.

2. Insusirile divinitatii nu sunt inpartite între fetiele S. Treimi; asia dara nici întielepciunea, nici voi'a nu e mai perfecta in un'a decâtu in cealalta, ci fiecare fatia are un'a si aceea si insusire: pentru aceea sunt in Ddieu impreunate tóte insusirile divine, impreunarea întielepitiunei si sciintiei, impreunarea voiei si a intentiunei.

3. Lucrarea (actiunea) tustreloru fetie a S. Treimi nu póte fi diferita, încátu tóte lucrările lui Ddieu urméza din una si aceea si demnitate si li se cuvine asemenea cinste si închinaciune. Asiadara între fetiele s. Treime nu este un'a mai betrana, a doua mai tenera si dupa acést'a alta si mai mica. Apoi pentru aceea cine se inchina unei fetie a S. Treime, se inchina intr'una si celoralalte 2 fetie.”

Doctrin'a acést'a are se ne servésca de îndreptariu la explicarea aceloru locuri din S. Scriptura, in cari e vorba despre voia si lucrarea fetieloru din S. Treime. Numai de nu vom scapá din vedere dogm'a despre S. Treime, vomu evita contradicerele si comentarele false. Numai pre bas'a si din punctulu de vedere alu acestei dogme purcediendu ne vomu chiarificá, dar nici candu prin incriminari, prin aplicari necorecte a regulelor si rationamentelor ce au valórea si sunt aplicabile numai in cele ordinare la relatiunile omenesci. Se ne reintórcemu la cele afirmate de Dlu autoru in punctele dela a, pana b₄ dar cu deosebire la cuprinsulu punctelor c, — c₃. Repetu inca odata, cá din explicarea facuta de opiniunea generala la cele 4 tecsturi nu se potu face conclusiunile ce le trage Dlu autoru. In tecsturile din cestiune sub terminulu pnevma are si trebue se se intieleaiga Duchulu celu sfantu ca per-

sóna, fara inse ca din explicarea acést'a se li se póta imputá celoru ce aderéza la comentarea acést'a blasfemio, si fara ca explicarea acést'a se póta indreptati pre Dlu autoru la conclusiunile ce le-au facutu cu preferintia pre bas'a unei negatiuni nefacuta de nime si a mai multoru afirmatiuni cari nici cá se combatu de explicarea terminului pnevma cu: Duchulu celu sfantu, nici cá le-au contradisu s'au combatutu altu cineva.

Dupace am reprodu su din dogmatic'a ortodocsa doctrinele desconsiderate de Dlu autoru va fi la timpu ca se si completezu argumentarea mea din tóte punctele acele, în cari n'am provocatu la punctele urmatóre si la cele desconsiderate.

ad b₂. Daca conformu punctului alu 2 alu doctrineloru citate însusirea sciintiei divine nu póte fi mai perfecta in o fatia decâtu in ceealalta, asia Domnulu Christosu si înainte de botezulu seu a sciutu cele ce voru urmá dupa botezu, lui in virtutea sa ca fatia a dou'a a S. Treimi i-au fostu tóte cunoscutu. Tóte aceste n'au remasu ascunse nici sfântului dachu ca persóna a S. Treimi. Pentru acést'a daca S. Duchu s'a dusu cu Christosu, sau l'a dusu pre Christosu in pustie, n'a facut'o acést'a cu scopulu, ca se-lu duca ca pre unulu ce nu scie ce are se se intemple in pustie.

ad b₃. Totu pre bas'a punctului alu 2 din doctrinele citate sustienemu, cá si puterea supranaturala, puterea divina înca o au tóte 3 fetiele in asemenea mesura, deci si puterea facerei de minuni. Pentru aceea candu dicemu cá lucrá Christosu cu duchulu sfântu, séu duchulu sfântu cu Christosu, nu potemu întielege asia, cá o fatia n'ar fi fostu în stare se lucra fara de ceealalta, cáci cu privire la puteri ele sunt egale, deci nici pre un'a nu o potemu numi instrumentulu celeialalte.

Deci daca Christosu a facutu vre-o minune cu ajutoriulu S. duchu, acést'a nu prejudeca demnitatii sale personale.

ad b₄. A fostu si este meritulu lui Iisus cá s'a supus ispitei; dar cá însemnarea duchului sfântu din cele 4 tecturi cu terminulu *pnevma* nu-i rapesece nimicu din meritulu seu. Daca dupa cum amu vediutu in punctulu ad b₂ Christosu a sciutu si nu e posibilu ca se nu fi sciutu ce-lu astépta in pustie, deci n'a fostu de lipsa, ca se-i spuna sau se-lu indemne sfântulu dachu cá-lu astépta ispit'a si ca se se supuna ispitei, cáci totu acést'a a sciut'o si fiulu si duchulu celu sfântu.

ad c₁. Am vediutu cá o fatia nu póte avé o voia diferita de voi'a altei persóne din sfânt'a treime, deci ce a voitu fiulu a voitu si duchulu celu sfântu, deci duchulu celu sfântu nu l'a dusu pre Iisusu pentruca elu s'a opusu, si nu duchulu celu sfântu, ci Iisusu s'a espusu singur pre sine ispitei. Dar am documentatu si aceea cá expresiunile dificultate de Domnulu autoru nici aplicate la relatiunile omenesci nu au întielesulu acel'a, carele ílu da Dlu autoru, si cu atátu mai putienu póte fi aplicabilu întielesulu acel'a la fetiele divine.

Am vediutu din tecturile citate la punctulu acést'a (Ioan cap 3 v 16—17 si Ep S. Ap Pavelu Evrei cap 9 v 25 si 26) cá se dice cá Ddiu Tatalu l'a dat si a trimis pre fiulu seu, dar si cá Christosu s'a datu singuru pre sine. Totu asia stamu si cu cele 4 tecturi la S. Ev. cá Duchulu celu sfântu l'a dusu pre Iisusu, precandu S. Evangelistu Luca ne spune cá Iisusu s'a dusu cu duchulu sfântu. Daca

prin aceea cá Tatalu a datu pre fiulu jertfa nu se degradéza fiulu la gradulu de instrumentu, nu se detrage fiului liber'a voie, nu se póte afirmá cá meritulu e alu Tatalui si nu alu fiulu, pentruce se fie indreptatitu cineva afirma asia ceva in cele 4 tecturi? Nici tecturile cu privire la jertfa adusa pentru mantuirea nóstra nu stau in contradicere, dar cele cu privire la ispitirea lui Iisus înca nu-si contradicu. Cáci la Ddieire e numai o voie: ce voiesce fiulu voiesce si duchulu sfântu si Tatalu. Din unitatea voiei urméza si unitatea lucrarei. O fatia nu póte lucrá contra voiei altei fetie. Deci de contradiceri nu póte fi vorba, numai cátu la explicarea acestoru tecturi si a altora de natur'a loru trebue a se indreptá dupa doctrin'a despre consecintiele nunitatii de fiintia in Dumnedieire.

Precisandu odata întielesulu expresiuniloru din cele 4 tecturi, convingendune cá deca Duchulu celu sfântu l'a dusu pre Iisusu în pustie, de acolo nu se póte deduce cá Iisus a mersu ca unulu ce n'are cunoscentia de cele intemlande, ca unulu lipsitu de vointia libera. Aratandu mai departe cá in cele 4 tecturi nu póte fi vorba de degradarea fetieloru prin asistintia activa a S. Duchu, deórece tóte fetiele S. Treimi sunt de aceea si putere divina, prin urmare ca cei egali in vointia si putere nu potu — candu conlucra si cooperéza — fi unélta unulu altui'a, vinu acum a-mu precisá parerea si asupra expresiunei Dlui autoru din punctulu c: „daca duchulu celu sfântu l'a dusu si l'a espusu.“ Despre aceea cá duchulu celu sfântu nu numai cá l'a dusu pre Iisusu ci înca l'a si espusu nu aflamu nici urma in cele 4 tecturi, ba o astfelinu de opiniune e apriatu eschisa in seri'a a dou'a de tecturi, cari ne arata lamuritu cá nu duchulu celu sfântu a fostu persón'a, carea a fostu activa in dialogulu ce ne descrie modulu de ispitire, ci siuguru Iisusu Christosu. Afirmatiunea Dlui autoru e nemotivata si cu totul arbitrará. Acést'a afirmatiune e bazata pre mai multe premise cu totul false, cari nu se potu conchide de acolo, cá in cele 4 tecturi e întielesu duchulu celu sfântu ca persóna. Am atrasu mai departe atentiunea On. cetitori si asupra unei intemplari, in carea Christosu a avutu de lucru éراسi cu Satana, pre carele l'a scosu din unu omu indracitu orbu si mutá. Acésta intemplanare o aflamu descrisa la s. Ev. Mateiu, in cap 12 v 21—36, unde in v 28, 31 si 32 dice Christosu cá cu ajutoriulu duchului a scosu pre demonulu din omulu indracitu si vorbesce despre hulele contra duchului priu carele a scosu. Acestu casu e intru atátu analogu cu cele 4 tecturi, încátu în ambele are Christosu de a face cu Satana, si în cât in ambele casuri vedemu cá e vorba de asistintia S. Duchu ca persóna. Acést'a e loculu, in carele Dlu autoru ísi contradice sustienendu la cele 4 tecturi si la versu 28 (Mat cap 12) cá nu póte fi întielesu sub pnevma duchulu celu sfantu ca persóna, deorece atunci ar lucrá o persóna priu alt'a si prin ajutoriulu altei persóne, si asia s'ar degrada fetiele. Dar totu Dlu autoru afirma la versu 32 cá sub pnevma din acestu versu are se fie întielesu S. Duchu ca persóna, deórece Christosu vorbesce in acestu versu cá de persón'a aceea, carea i-a datu puterea si ajutoriulu lui Iisusu, ca se póta face minuni. Contradicerea acést'a e batatóre la ochi. Desi vorbesce Christosu asia, desi sub pnevma din versu 31 si 32 are se fie întielesu duchulu celu sfântu ca persóna, si desi de aci urméza cá si in versu 28 dar si în cele 4 tecturi

inca p^ote si are se fie intielesu duchulu celu sf^{an}tu ca pers^ona, totusi am mai estrasu din o dogmatica ortodoxa doctrin'a despre consecintiele unitatii de fiantia a celoru trei fetie din S. Treime, ca cu ac^osta doctrina se ne lamurimu despre t^ote dar cu deosebire ca se demustru c^{at}u de neaplicabile sunt consecintiele relatiuniloru omenesci la relatiunile fetieloru divine. Si asia me voi nisui acum a reasuma t^ote c^{at}e am afirmatu si demustratu. Prin explicarea celoru 4 testuri nu se alter^oza voi'a libera a lui Iisusu, nu se der^oga nimic din demnitatea si meritele lui Iisusu, si nu se comite blasfemie. Daca, precum am vediatu, consecintiele explicarei terminului pnevma din cele 4 testuri cu: duchulu celu sf^{an}tu, nu sunt cele sustienute de Dlu autoru, ci altele, premis'a c^{at} si explicarea sunt corecte.

Mai am se reflectezu pre scurtu si la punctele c₄ si c₅.

ad c₄. Din explicarea data celoru 4 testuri nu urm^oza c^o Christosu n'a sciutu ce face, unde merge, si ce-lu asc^opta. Dar cele 4 testuri nu document^oza nici aceea c^o Christosu a mersu in d^uchu, a fostu conscin de cele ce face, ci sciinti'a lui Christosu urm^oza din natur'a sa divina si nu din intielesulu terminului pnevma, fie intielesulu acestoru 4 testuri pre carele ilu cugetu eu, ori intielesul acela celu adev^oratu, pre carele ilu crede Dlu autoru.

ad c₅. Si ca intradeveru sub pnema din acele 4 testuri are se fie intielesu c^o Christosu a mersu in d^uchu, *era* nu numai trupesce, mecanice, ca din intemplantare, se prov^oca Dlu autoru la S. Evangelistu Mateiu, carele in expresiunea folosita in casulu de fatia, o circumscrisie intr'un casu analogu, anume in capu 12 v 15. Pre testulu acest'a pune mare pondu Dlu autoru, privindulu ca o dovada carea aru demustr^o, c^o explicarea data in punct c₄ e incontestabila, si ca cele 4 testuri nici ca potu avea altu intielesu de c^{at} a cel'a, carele ni-lu da Dlu autoru.

(Va urm^o.)

Protocolulu

conferintiei protopresbiterale din Aradu tienuta in Aradu la 31 Octobre (12 Novem.) 1881.

Protocolulu luat u siedinti-a conferintiei preotiloru si invetiatoriloru din protopresbiteratulu Aradului carea s'a tienutu in Aradu la 31 Octobre (10 Nov.) 1881 sub presiedinti'a RSD. administratoru protopresbiteralu Moise Bocsianu.

Nr. 1. Administratorele protopresbiteralu Moise Bocsianu salutandu cu dragoste frati^osca pre cei coadunati, prin cuvinte parintesci si insuflit^ore da spresiune bucuriei vezandu ca cuvintele sale convocatore n'au resunatu in desiertu c^oci preotii si invetiatorii din acestu tractu in butulu greotatorulu impreunate cu o calatoria in asi^o timpu nefavoritoriu, — s'au prezentatu in numeru atat de frumosu prin ce au doveditu pana la evidintia ascultare facia de ordinatiunile venite dela locurile mai inalte, si ca suntu cu totii patrungi de interesele ce le are superioritatea diecesana — intru promovareu causelor^u n^ostre bisericesci si scolare — deci in virtutea Ordinatiunei Venerabilulu Consistoriu d^o 17/29 Aug. 1881.

Nr. 1528/404. scol. conferinti'a protopresbiterala din tractulu Aradului — convocata pe diu'a de astadi — o declara de intrunita.

Cuvintele parintelui administratoru protopresbiteralu priminduse cu placere vie de cei coadunati prin aclamari de „se trai^osca“ si radicare se da spresiune de multiemire pentru ac^osta intrunire.

Nr. 2. Administratorulu protopresbiterala pro. pune:

Si conferinti'a aclama de notari pre Ioanu Ci^or'a si Demetriu Romanu

Nr. 3. Se cetesce ordinatiunea Veneratulu Consistoriu diecesanu d^o 17/29 Aug, 1881 Nr. 1528/404 scol. referit^orie la tienerea conferintieloru protopresbiterale precum si „Protocolulu“ conferintiei centrale a tuturoru inspectoriloru de sc^ole din districtulu Consistoriulu din Aradu intrunita la 29 Nov. 1879.

Cari t^ote se i^ou la cunoscentia placuta.

Nr. 4. Administratorele protopresbiteralu in calitate de inspectoru scolariu alu inspectoratulu Arad verbaliminte refer^oza despre starea sc^oleloru din acestu inspectoratu, si anume ca edificiele scolare corespundu recerintieloru legale, frecuentatiunea este indestulit^ore si infine ca invetiatorii si-primeseu lefele lor^u, ceea ce se dovedesce din inprejurarea ca in acestu meritu dela invetiatorii din inspectoratulu Aradului pana acum n'au obvenitu nici o plans^ore ori aratare.

Reportulu presidiulu in c^{at} privesce starea sc^oleloru si frecuentatiunea se i^ou la placuta cunoscentia: *er* referitoriu la salariile invetiatoresci, considerandu ca in unele locuri din diecesa au obvenitu casuri cand in locu de a se ameliora respective imbunatati salariile invetiatoresci, acele s'au micioratu: conferinti'a se r^oga la locurile competente ca in viitoriu nici sub unu pretestu se nu se conc^oda miciorarea salarielor^u invetiatoresci.

Nr. 5. Resortulu inspectorelui din inspectoratulu Nadlacu lipsindu:

Se trece la ordinea dilei.

Nr. 6. Din consideratiune ca pentru conferinti'a de facia s'au aflatu necesitatea unei „programe“

Pentru compunerea acelei programe se esmite comisiune statat^ore din Dr. Georgiu Pop'a, Dimitrie Ganea si Ioanu Ci^or'a.

Nr. 7. Comisiunea esmisa sub Nr. 6 prin reportulu seu Dr. Georgiu Pop'a ascerne si conferinti'a: primesce in desbatere speciala urmat^orea Programa 1. Esamenele se fia mai cu efectu. 2. Catechisarea se se amelioroze. 3 Pomaritul a se inaint^o. 4. Invetiamentulu adultiloru. 5. Infiantierea coruriloru vocale. 6 Infiantierea de societati de lectura si biblioteci. 7 Frecuentatiunea scolara. 8 Ameliorarea dotatiunei preotiesci si invetiatoresci 9. Solidaritate intre preoti si invetiatori. 10. Propuneri.

Nr. 8. Referitoriu la pct. 1. din programa:

Conferinti'a constata, ca esamenele de dupa usulu de pana aci nu corespundu acceptarii, din caus'a ca se tienu in tempu neacomodat, cand sc^olele suntu g^ole de scolari: deci pentru viitoriu se r^oga la locurile competente a se lua mesuri, ca esamenele se se fin^osca cu finea lunei Maiu, *er* despre tienerea acelor'a pe calea oficielor^u parochiale se fie avisate comitetele parochiale, comisiunile scolare, frntasii comunelor^u si invetiatorii celu pucinu cu 8 dile nainte — avendu a se publica tienerea esamenelor^u si in santele biserici.

Nr. 9. Cu referinția la pct. 2. din programa încat privește catechisatiunea.

Se constata ca în privința acestă nu se face tocmai nimica, pentruca preotii ascépta dela învetiatori, ér învetiatorii dela preoti; deci pentru viitoriu se recéca inspectorele cercualu a purta conspectu despre numele Catechetiloru din inspectoratu și ca catechisarea din preuna cu studiulu religiune-se tréca la învetiatori în rondulu celorla lalte obiecte de propusa cuprinse în planulu de învetiamentu.

Nr. 10. Cu privire la pct. 3. din programa referitoriu la înaintarea pomaritului;

Considerandu ca pomaritul pôte se fie unu ramu de cascigu atât pentru învetiatorin cât și pentru poporu, se recomanda învetiatoriloru a înainta acestu ramu de cascigu din tôte puterile, ér acolo unde lipsescu atari locuri de gradini — se se impuna comunelor bisericesci a îngradi pentru acestu scopu din intravilanulu biserecii ori a scólei.

Nr. 11. Învetiamentulu adulților:

Se recomanda învetiatoriloru spre îmbratiosiere.

Nr. 12. În privința înființării corurilor vocale

Fiindu acestă o recerintia a timpului, se se încerce a se înființia cat de multe, ér comunelor de stare mai buna mai și în stare de a suporta speșele recerute — se lise impuna înființarea acestora.

Nr. 13. Cu privire la înființarea societăților de lectură și biblioteci;

Fiindu acestă asiderea o necesitate se recomanda învetiatoriloru a le înființia și aduce în legătura cu cele cuprinse sub Nr. 11. și 12. din acestu protocolu.

Nr. 14. Referitoriu la frecuentatiunea școlară:

De și acestă de presinte este îndestulitóre, totusi se recomanda a se implini cu tóta rigóre cele prescise în „Normele de învetiamentu“ în meritulu acestă.

Nr. 15. Cu privire la ameliorarea sortii preotiloru și învetiatoriloru.

Se constata ca acestă depinde multu dela aceea cum î-si primescu densii competențiele loru: în aceste competenție în cat priveșce pre preoti este birulu preotiescu pentru a carui încasare se se faca respondiabile comitetele parohiale, ca astfelu se nu fie constransi preotii a alerga prin comune de alungulu stradelor cu saculu în grumadi spre risulu și batjocură strainiloru, ér ce priveșce salariile învetiatoresci acolo unde acele se încasédia prin antistiele comunale, la casula când totusi acele nu s'aru estrada, se se solicețze prin inspectorele cercualu la pretură cercuala estradarea loru: ér unde se încasédia prin comunele bisericesci se se faca responsabila epitropi'a parohiala atât pentru încasare cat și pentru estradarea aceloră.

Nr. 16. Solidaritatea între preoti și învetiatori accentuată prin referințele Dr. Georgiu Popa, cu o vorbire momentósa ca una necesitate imperativă atât pentru preoti și învetiatori cat și pentru poporu;

Conferința recomanda preotiloru și învetiatoriloru a-si cunósce pozițiunea oficială ce o au în mililoculu poporului, și se se ferésca de a ambla ca se se compromita unii pre alții avendu în vedere ca prin acestă, dau nunumai anșă la subminarea vadiel loru și se discredită naintea poporului carele vezendu faptele loru le imitéză unii între alții prin ce apbi se facu servitit aceloră cari s'au dedatu a se bucura și a trage folóșe din neintielegerea ómeniloru nostri.

Nr. 17. Ne fiindu propunerii însinuate și esharriandu-se programă primită sub Nr. 7. administratorele protopresbiteralu și conducătoriu alu conferinției prin cuvinte de mare însemnatate constata seriositate și barbatie receruta la desbaterea causeru pertractate, cari tôte suntu fôrte momentóse, esprimandu recunoscinția celoru coadunati și anume facia de Dlu Dr. Georgiu Popă referinte în senatulu de scóle la consistoriulu diecesanu, carele au contribuitu fôrte multu la usiorarea desbaterei temelorú atât de grele, și multiemimindu celoru coadunati pentru participare și atentiune:

declara conferința de închisa.

Nr. 18. Vicentiu Marcovicu în urmă cuvintelorú de închiede întrú aprobarile tuturorú exprima multiemita administratorelui protopresbiteralu ca conducătoriu și cei coadunati se îndeparta;

Însemnandu la protocolu multiemita presiđiulu pentru buna conducere urandui „Multi ani.“ — Datu ca mai susu Ioanu Cioră m. p. notariu Demetriu Romanu m. p. notariu. adm. protopopescu și presiđinte Moise Boesia n. m. pr.

Proiectu de lege pentru facultatea de teologie în București.

Art. 1. Se înființéza în capitală Romaniei pe langa universitate o facultate de teologie. Facultatea de teologie are misiune de a cultiva sciințiele teologice și a pregati pe candidatii la preotie și la celelalte grade ale ierarhiei bisericeii romane ortodoxe, precum și pe profesorii de sciinția religiósă la universitate, la seminarie și la celelalte institutú publice de educatiune.

Art. 2. Facultatea de teologie se declara de persóna morală. Ea pôte primi legaturi și donatiuni în folosulu seu.

Art. 3. Îndata ce voru fi absolventi de teologie în numeru suficientu nu se voru mai consacra preoti dintre absolventii seminariloru.

Art. 4. În facultatea de teologie se vor predá sciințiele urmátóre:

a) Enciclopedia teologică: b) Istoria biblică. c) Istoria bisericésca, cu priviri speciale la biserică Romană. d) Limba ebraică. e) Introducere în vechiulu testamentu. f) Introducere în noulu testamentu. g) Ermineutica. h) Exigetica cartiloru vechiului testamentu. i) Exigetica cartiloru noului testamentu. j) Archeologia biblică. k) Archeologia bisericeii crestine l) Istoria dogmelorú, m) Simbolică. n) Patrologia. o) Dogmatică. p) Morală. q) Liturgică, pastorală și omiletică și catichetică. r) Dreptulu canonicu avendu-se în vedere și organizarea bisericeii ortodoxe și în specialu a Romaniloru. Fié — care din aceste sciinți se potu devisa și preda numai unele parti din tranșele. Cursulu facultati de teologie va fi de 4 ani.

Art. 5. Pe langa aceste studii, studentii de teologie sunt obligati se urmeze cursurile de limbă latină, limbă greacă, istoria și literatură Romaniloru, psihologiă, logică și pedagogiă la facultatea de litere.

Art. 6. Examenele vor fi semestriale. Niménea nu va fi admis a depune examenu de sciințiele unui semestru, de nu va puté se documenteze că a depus examenu de sciințiele semestrelui anterior.

Art. 7. La absolvirea studiilor candidatulu va fi obligatu se documenteze că a depusu esamenu si de studiile prevedute la art. 5.

Art. 8. Spre a urma cursulu de teologie se cere titlulu de bacalaureatu sau absolvirea a cursului din unu seminaru centralu.

Se potu admite ca auditori numai cu invoirea autoritatiloru universitare.

Art. 9. Studentii de teologie sunt interni si externi. Se vor inscrie pe totu anulu in budgetulu Statului unu numeru de 60 burse.

Art. 10. Gradele, ce se voru da de catra facultatea teologica vor fi de candidat, licentiatu si doctor in teologie. Gradulu de candidat se capata cu esamenu generalu de absolvirea studiiloru teologice.

Gradulu de licentiatu, se capata de catra candidatulu de teologie in urma unei tese publicata si sustienuta in publicu.

Gradulu de doctoru in teologie se da numai „honoris causa“ pentru scrieri meritore.

Art. 11. Dupa completarea facultatii de teologie nici unu certificat sau gradu academicu de teologie dela universitatii straine nu mai vor avea valorea in Romania, decât numai in urma esameneloru prescise mai susu.

Art. 12. Profesorii facultatii de teologie se vor numi si remunera ca si profesorii celorlalte facultati.

Art. 13. Decanul va ingriji ca inainte cu o luna de sfersitul semestrului se se publice programa de studii ce au a se preda in semestrulu viitoriu.

Art. 14. Pentru una si acesta data, Statulu spre completarea catedreloru de teologie va numi pe profesorii titulari.

Art. 15. Unu regulamentu elaboratu de catra consiliulu facultati va hotari modulu de administrare alu internatului studentiloru de teologie, modulu de tinerea esameneloru si casurile de disciplina.

D i v e r s e .

* Corpulu profesoralu dela institutul ped-teol. din Aradu va arangia unu ciclu de conferintie publice in ordinea urmatoria:

- 1) Sambata la 17 Dec. „Nuntile la Romani si nuntile la Romani,” prof. V. Mangra.
- 2) Sambata la 24. Dec. „Consecintiele gravitatiei universali,” prof. T. Ceontea.
- 3) Sambata 31 Dec. „Despre poezi'a populara“ prof. At. Tuducescu.
- 4) Sambata la 21 Ian. „Pecatele nostre igienice“ prof. Dr. G. Vuia.
- 5) Sambata 28 Ian. „Ceriulu“ tratatu cosmologicu, prof. P. Piposiu.
- 6) Sambata 4 Feb. „Despre gradinaritu,” prof. L. Tescula.
- 7) Sambata 11 Febr. „Formarea limbelor“ prof. R. Ciorogariu.

Prelegerile se vor tiené in sal'a cea mare a institutului precisu la 6 ore. Bilete de intrare se capeta gratiuitu la d. prof. L. Tescula.

* Alegerea de Metropolitu — si Patriarchu serbescu in Carloveti s'a facutu Dumineca in 22 Nov. st. v. alesu fiind de catra congressu Episcopulu Arsenie Stoicovicu dela Buda, cu 53 voturi, pe când administratorulu patriarchalu, Episcopulu Angelici n'a intrunitu de cât 12 voturi.

* Anunciu. Subscrisii avemu onóre a aduce la cunoscinti'a onoratului publicu romanu ca am infiintiatu unu magazinu multu mai mare de lemne pentru totu felulu de edificie, cum si sindile de coperitu, letivri, si scanduri de tota grosimea si marimea. Totu de odata suntemu in positiune a satisface in timpulu celu mai scurtu orice comanda, cât mai in graba si pre langa pretiurile cele mai moderate. N. Sierbanu si fiulu comercianti de lemne in Lipov'a.

C o n c u r s e .

Conformu decisiunei Ven. Consistoriu alu Aradului din 27 Augustu. Nr. 1781 din a. c. se escrie concursu pe parochi'a Chelmacu — care e clasificata de I. clasa — in Protopresviteratulu Lipovei, Cottulu Timisiu, cu terminu de alegere pe 20 Decembre st. v. din a. c. Emolumintele impreunate cu acesta parochia sunt:

1. Platiu parochialu fara casa.
2. Una sesiune de pamentu aratoriu si livada.
3. Dela 230 Nri de case cate una mesura cucurudu in bombe.

4. Stolele usuate de pana acuma.

Recursele instruate in sensulu statutului org. bis. adresate catra comitetulu paroch. din Chelmacu, au a se trimite Reverendis. Domnu Ioanu Tieranu Protopresviteru tractualu in Lipov'a — pana in diua de alegere.

Dela recurrenti se recere a se presentá in biseric'a din locu spre a-si aretá desteritatea in cantare si predica.

Chelmacu 15 Novem. 1881.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: Ioanu Tieranu m. p. Protop.

Sub datulu 20. Iuliu a. c. conformu ordinat. ven. consistoriu gr. or. Oradanu dia 15/27. Iuniu a. c. Nr. 676. B. pentru indeplinirea vacantei parochie de clasa III. Dumbraviti'a de codru, din protopresbiteratulu Oradi mare s'a publicatu concursu in fói'a „Biseric'a si Scól'a“ sub Nr. 34. dara indeplinirea n'a succese, deci se escrie de nou concursu cu terminu de alegere pe 13. Decembre a. c. st. v.

Emolumintele sunt:

1. Dela 150. de case dela tota cas'a una vica de cucuruzu sfarmatu computatu la 185 fl.
2. Stolele preotiesci indatinate computate la 120 fl.
3. 12 jugere de pamentu a caroru folosu anualu se computu la 100. fl.

Doritorii de a recurge pentru parochi'a acést'a suntu avisati: recursurile sale motivate cu documinte necesarie si intitulate comitetului parochialu din Dumbraviti'a de codru, pana la 10. Decembre a. c. st. v. ale substerne protopresviterului concerninte Simeonu Bic'a, in Oradea mare (Nagy-Várad) — alegerea sa va efeptui in faci'a locului in 13. Decembre a. c. st. v. in orele de dimineti'a.

Dumbraviti'a de codru, 8. Noemvre 1881. st. v.

Comitetulu parochialu.

Incontielegere cu mine: Simeonu Bic'a protoprea. Oradii mare.